EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 17.7.2025
COM(2025) 397 final

2025/0214 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise finantskontosid käsitlevat automaatset teabevahetust hõlmava rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise lepingu muutmisprotokolli liidu nimel sõlmimise kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesolev ettepanek käsitleb Euroopa Liidu ja Liechtensteini Vürstiriigi (Liechtenstein) vahelise finantskontosid käsitlevat automaatset teabevahetust hõlmava rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise lepingu[1] (edaspidi „leping“) muutmisprotokolli sõlmimist.

Leping on õiguslik alus ELi liikmesriikide ja Liechtensteini vahelisele vastastikusele finantskontosid käsitlevale automaatsele teabevahetusele vastavalt Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) välja töötatud ühisele aruandlusstandardile. Seda standardit rakendatakse Euroopa Liidus vastavalt nõukogu direktiivile 2014/107/EL[2] (teine maksustamisalase halduskoostöö direktiiv, millega muudeti esimest korda direktiivi 2011/16/EL[3] maksustamisalase halduskoostöö kohta (maksustamisalase halduskoostöö direktiiv)).

26. augustil 2022 kiideti rahvusvahelisel tasandil heaks ühise aruandlusstandardi olulised muudatused[4] ja neid kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2026. Nõukogu direktiiviga (EL) 2023/2226[5] (kaheksas maksustamisalase halduskoostöö direktiiv) on need muudatused Euroopa Liidus juba rakendatud ja neid ka kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2026.

Muudatustega laiendati ühise aruandlusstandardi kohaldamisala, et tagada e-raha toodete ja keskpanga digiraha hõlmatus. Samuti on nendega veelgi parandatud hoolsuskohustuse menetlusi ja aruandluse tulemusi, et suurendada maksuhaldurite jaoks ühise aruandlusstandardi teabe kasutatavust ja piirata võimaluse korral finantsasutuste koormust.

Tagamaks, et finantskontosid käsitlev automaatne teabevahetus ELi liikmesriikide ja Liechtensteini vahel oleks kooskõlas ajakohastatud ühise aruandlusstandardiga ja jätkuks selle kohaselt alates 1. jaanuarist 2026, oli vaja pidada läbirääkimisi ja leppida kokku lepingu vastavates muudatustes.

2018. aasta mais hakati kohaldama määrust (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus)[6].

Tagamaks, et leping kajastaks neid ajakohastusi, oli vaja välja jätta viited kehtetuks tunnistatud direktiivile 95/46/EÜ ja asendada need viidetega määrusele (EL) 2016/679. Samal ajal kajastab leping asjaolu, et Liechtenstein on oma EMP liikmesuse alusel rakendanud isikuandmete kaitse üldmäärust 4. oktoobri 2018. aasta andmekaitseseadusega.

Nõukogu võttis 21. mail 2024 vastu otsuse,[7] millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise finantskontosid käsitlevat automaatset teabevahetust hõlmava rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise lepingu muutmiseks.

---

1 ELT L 379, 24.12.2004, lk 84–104.
2 ELT L 359, 16.12.2014, lk 1–29.
3 ELT L 64, 11.3.2011, lk 1–12.
4 https://www.oecd.org/en/publications/international-standards-for-automatic-exchange-of-information-in-tax-matters_896d79d1-en.html, lk 62–102.
5 Nõukogu 17. oktoobri 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/2226, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta (ELT L, 24.10.2023).
6 ELT L 119, 4.5.2016, lk 1–88.
7 Nõukogu 21. mai 2024. aasta otsus (EL) 2024/1489, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ning vastavalt Šveitsi Konföderatsiooni, Liechtensteini Vürstiriigi, Andorra Vürstiriigi,

Peeti mitu läbirääkimiste vooru ja 2025. aasta aprillis jõuti esialgsele kokkuleppele. Seejärel parafeerisid pealäbirääkijad 2025. aasta juunis muutmisprotokolli eelnõu teksti.

Nõukogu on pidevalt teavitatud maksuküsimuste töörühmas ja kõrgetasemelises töörühmas peetud läbirääkimiste käigust. Eeskätt jagati muutmisprotokolli eelnõu teksti liikmesriikidega ja seda arutati enne selle parafeerimist.

Komisjon leiab, et nõukogu läbirääkimisjuhistega seatud eesmärgid on saavutatud ja läbiräägitud tekst on liidule vastuvõetav.

Euroopa Liidu ja Liechtensteini vahelise finantskontosid käsitlevat automaatset teabevahetust hõlmava rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise lepingu muutmisprotokoll kirjutati liidu nimel alla xxxx.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Lepingu muutmise üle peeti läbirääkimisi kooskõlas nõukogu poolt 21. mail 2024 vastu võetud üksikasjalike läbirääkimisjuhistega.

Läbiräägitud muutmisprotokolliga tagatakse, et kehtiv Euroopa Liidu ja Liechtensteini vaheline leping on jätkuvalt kooskõlas liidu sama valdkonna õigusaktidega, eelkõige maksustamisalase halduskoostöö direktiiviga, mida on muudetud kaheksanda maksustamisalase halduskoostöö direktiiviga.

Kaheksas maksustamisalase halduskoostöö direktiiv sisaldab teiste muudatuste hulgas OECD ühise aruandlusstandardi viimaseid muudatusi. Võttes arvesse Euroopa Liidu ja Liechtensteini tihedaid suhteid selles valdkonnas, on oluline samamoodi tugevdada koostööd nende maksuhalduritega finantskontosid käsitleva automaatse teabevahetuse valdkonnas. Lepingu õigeaegne ajakohastamine tagab selle halduskoostöö sujuva ja tõhusa jätkumise ka pärast 1. jaanuari 2026.

Lepingu muudatustes võetakse arvesse liidu poliitikat rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitluse valdkonnas, sest kliendi suhtes rakendatavate hoolsusmeetmete toimingud, mida finantsasutused peavad lepingu alusel vahetatava finantskontoteabe kogumiseks tegema, viiakse olulisel määral vastavusse toimingutega, mida samad finantsasutused peavad kohaldama rahapesu ja terrorismi rahastamise vastaseks võitluseks kehtestatud Euroopa Liidu õigusraamistiku kohaste kohustatud isikutena.

Muutmisprotokollis võetakse arvesse ka liidu poliitikat põhiõiguste austamise valdkonnas, eelkõige seoses isikuandmete kaitsega juhul, kui need andmed saadetakse ELi ja EMPsse mittekuuluvatesse riikidesse.

Mis puudutab ühist aruandlusstandardit käsitlevaid osi, siis lepingu artikkel 8 sisaldab sätet, mille kohaselt peavad lepinguosalised üksteisega konsulteerima alati, kui OECD tasandil võetakse vastu oluline muudatus ühise aruandlusstandardi mis tahes elemendis. Artiklis on samuti sätestatud, et pärast kõnealuseid konsultatsioone võib lepingut muuta lepinguosaliste vahelise protokolliga. Seoses sellega, et OECD kiitis 26. augustil 2022 heaks ühise aruandlusstandardi olulised muudatused ja kooskõlas kehtivast lepingust tuleneva liidu ainupädevusega, kehtestatakse muutmisprotokolliga kõik muudatused, mida on vaja ühise aruandlusstandardi vastavate muudatuste kajastamiseks. Kõnealuste muudatuste rakendamine liidus on ette nähtud nõukogu direktiiviga (EL) 2023/2226.

Monaco Vürstiriigi ja San Marino Vabariigi vahelise finantskontosid käsitlevat automaatset teabevahetust hõlmava rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise lepingu muutmiseks.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Võttes arvesse lepingu põhieesmärki ja eri aspekte, on käesoleva nõukogule esitatava ettepaneku materiaalõiguslik alus Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikkel 115.

Nõukogu võtab vastu otsuse muutmisprotokolli sõlmimise kohta pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendiga. Arvestades, et ettepaneku materiaalõiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikkel 115, peaks Euroopa Parlament esitama oma arvamuse. Seega on muutmisprotokolli sõlmimise otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkt b. Kuna ELi toimimise lepingu artikli 115 kohaselt on liidu õigusakti vastuvõtmiseks vaja ühehäälsust, peaks muutmisprotokolli sõlmimise õiguslik alus hõlmama ka ELi toimimise lepingu 218 lõike 8 teist lõiku.

• Liidu pädevus

Euroopa Kohtu praktika kohaselt on liidul ainupädevus, kui leping võib mõjutada ühiseeskirju või muuta nende reguleerimisala[8]. See Euroopa Kohtu praktika on kinnistatud ELi toimimise lepingu artikli 3 lõikes 2.

ELi toimimise lepingu artikli 3 lõikes 2 on sätestatud, et lisaks ELi toimimise lepingu artikli 3 lõikes 1 loetletud valdkondadele kuulub liidu ainupädevusse „ka rahvusvahelise lepingu sõlmimine, kui selle sõlmimise näeb ette liidu seadusandlik akt või kui lepingut on vaja selleks, et võimaldada liidul teostada oma sisemist pädevust, või kui selle sõlmimine võib mõjutada ühiseeskirju või muuta nende reguleerimisala“.

• Proportsionaalsus

Muutmisprotokollis järgitakse proportsionaalsuse põhimõtet ega minda kaugemale sellest, mis on vajalik, et saavutada eesmärk leping ajakohastada, tehes ühise aruandlusstandardi muudatused, mis jõustuvad 1. jaanuaril 2026. Need muudatused võimaldavad liikmesriikidel jätkata finantskontosid käsitlevat automaatset teabevahetust Liechtensteiniga katkematult ja viisil, mis on kooskõlas ühise aruandlusstandardi uute nõuetega, mis on juba lisatud kaheksandasse maksustamisalase halduskoostöö direktiivi.

• Vahendi valik

Käesolev nõukogu otsuse ettepanek esitatakse kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 6, kus on sätestatud, et nõukogu võtab vastu otsuse lepingu sõlmimise kohta. Käesolevas ettepanekus esitatud eesmärgi saavutamiseks ei ole võimalik kasutada muud õiguslikku vahendit. Võttes arvesse kavandatava lepingu eset, on asjakohane, et komisjon esitab sellekohase ettepaneku.

3. MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Mõju hindamine

Parema õigusloome vahendi 7[9] kohaselt ei ole mõju hindamine vajalik muu hulgas juhul, kui komisjonil on selles küsimuses vähe valikuvõimalusi või puuduvad need üldse.

---

8 Euroopa Kohtu arvamus 3/15, ECLI:EU:C:2017:114, punkt 118 ja seal viidatud kohtupraktika.

9 https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/br_toolbox-nov_2021_en_0.pdf

See tingimus on käesoleval juhul täidetud, sest kehtivate lepingute muudatused finantskontosid käsitleva automaatse teabevahetuse osas on täielikult kooskõlas ühise aruandlusstandardi muudatustega, milles lepiti kokku OECD tasandil ja mis on kaheksandas maksustamisalase halduskoostöö direktiivis liidu õigusesse juba üle võetud. Peale selle, andmekaitset käsitlevate muudatuste eesmärk on üksnes ajakohastada viiteid ELi ja Liechtensteini andmekaitsealastele õigusaktidele.

- **Põhiõigused**

Kavandatavas lepingu muutmisprotokollis järgitakse Euroopa Liidu põhiväärtusi, mis on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 2 ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta ELi eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Kavandatud muudatused hõlmavad järgmisi punkte.

1. Muudatused, millega tagatakse, et finantskontosid käsitlev automaatne teabevahetus liikmesriikide ja Liechtensteini vahel kehtiva lepingu alusel on kooskõlas ajakohastatud ühise aruandlusstandardiga ja jätkub pärast 1. jaanuari 2026

Kavandatud muudatustega laiendatakse aruandluskohustuse ulatust uutele digitaalsetele finantstoodetele, nagu kindlaksmääratud e-raha tooted ja keskpanga digiraha. Et parandada vahetatud teabe usaldusväärsust ja kasutamist, kehtestatakse koos muudatustega üksikasjalikumad aruandlusnõuded ja tugevdatud hoolsuskohustuse menetlused.

Muudatused sisaldavad ka sätteid, millega tagatakse ühise aruandlusstandardi ja OECD väljatöötatud eraldiseisva krüptovara aruandlusraamistiku tõhus koostoime[10]. Need sätted võimaldavad piirata topeltaruandluse juhtumeid, jättes samas krüptovara aruandlusraamistikust tulenevate kohustustega aruandekohustuslikele finantsasutustele maksimaalse tegevusvabaduse.

Lisaks sellele kajastavad muudatused ühise aruandlusstandardi ajakohastatud versiooni kommentaarides esitatud vabatahtlikku uut kategooriat „mittearuandekohustuslik finantsasutus“ tegelike avalikes huvides tegutsevate mittetulunduslike üksuste jaoks (edaspidi „kvalifitseeritud mittetulunduslik üksus“). Liechtenstein kasutas seda võimalust ja loob õigus- ja haldusmehhanismid, millega tagatakse, et iga üksus, kes taotleb kvalifitseeritud mittetulundusliku üksuse staatust, vastab eespool nimetatud kommentaarides sätestatud asjakohastele tingimustele. Seevastu liikmesriigid ei ole seda võimalust kasutanud vastavalt nõukogu direktiivile (EL) 2023/2226. Need aruandluse ja automaatse teabevahetuse muudetud nõuded on sätestatud I lisa artiklites 1–3. Neid kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2026.

2. Andmekaitsealaste õigusaktide viidete ajakohastamine

Kõik viited direktiivile 95/46/EÜ on asendatud viidetega isikuandmete kaitse üldmäärusele.

[10] https://www.oecd.org/en/publications/international-standards-for-automatic-exchange-of-information-in-tax-matters_896d79d1-en.html, lk 8–61.

Samas on viited Liechtensteini riiklikele andmekaitsealastele õigusaktidele ajakohastatud viidetega 4. oktoobri 2018. aasta andmekaitseseadusele, millega rakendatakse isikuandmete kaitse üldmäärust.

- **Muutmisprotokolli tekst, ühisavaldused ja teated**

Muutmisprotokolli tekst esitatakse nõukogule koos käesoleva ettepanekuga. Ühisavalduste tekst esitatakse koos käesoleva ettepanekuga.

Kooskõlas aluslepingutega peab komisjon liidu nimel esitama muutmisprotokolli artikliga 2 ettenähtud teatise, et väljendada liidu nõusolekut end muutmisprotokolliga siduda.

2025/0214 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise finantskontosid käsitlevat automaatset teabevahetust hõlmava rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise lepingu muutmisprotokolli liidu nimel sõlmimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 115 koostoimes artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktiga b ja artikli 218 lõike 8 teise lõiguga,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust[11]

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Liidu ja Liechtensteini Vürstiriigi vaheline finantskontosid käsitlevat automaatset teabevahetust hõlmava rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise leping[12] (edaspidi „leping“) on tugevdanud lepinguosaliste vastastikust abi maksuküsimustes ja parandanud rahvusvahelist maksukuulekust.

(2) Ühise aruandlusstandardi olulised muudatused kiideti rahvusvahelisel tasandil heaks 26. augustil 2022[13] ja lisati liidu õigusesse nõukogu direktiiviga (EL) 2023/2226,[14] millega muudeti nõukogu direktiivi 2011/16/EL.

(3) Seepärast tuleb lepingut muuta, tagamaks, et finantskontosid käsitlev automaatne teabevahetus ELi liikmesriikide ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel on kooskõlas ajakohastatud ühise aruandlusstandardiga ja jätkub selle kohaselt pärast 1. jaanuari 2026.

(4) Läbirääkimiste tulemusel koostatud Euroopa Liidu ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise finantskontosid käsitlevat automaatset teabevahetust hõlmava rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise lepingu muutmise protokolli (edaspidi „lepingu muutmisprotokoll“) tekst kajastab nõuetekohaselt nõukogu antud läbirääkimisjuhiseid.

(5) Kooskõlas nõukogu otsusega (EL) XXXX[15] allkirjastati lepingu muutmisprotokoll XXXX, eeldusel et see sõlmitakse hilisemal kuupäeval.

(6) Euroopa Andmekaitseinspektoriga on konsulteeritud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725[16] artikli 42 lõikega 1.

---

11 Arvamus X (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata)

12 ELT L 379, 24.12.2004, lk 84–104.

13 https://www.oecd.org/en/publications/international-standards-for-automatic-exchange-of-information-in-tax-matters_896d79d1-en.html, lk 62–102.

14 Nõukogu 17. oktoobri 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/2226, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta (ELT L, 24.10.2023).

15 Nõukogu otsus (EL) xxxx Euroopa Liidu ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise finantskontosid käsitlevat automaatset teabevahetust hõlmava rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise lepingu muutmisprotokolli liidu nimel allakirjutamise kohta (ELT L XXXX).

(7) Lepingu muutmisprotokoll ja sellele lisatud ühisavaldused tuleks liidu nimel heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise finantskontosid käsitlevat automaatset teabevahetust hõlmava rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise lepingu muutmisprotokoll kiidetakse liidu nimel heaks.

Muutmisprotokolli tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Käesolevaga kiidetakse heaks lepinguosaliste ühisavaldus lepingu artikli 5 kohta ja lepinguosaliste ühisavaldus muutmisprotokolli jõustumise ja rakendamise kohta.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja

[16] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39–98).